

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Filozofická fakulta
Katedra asijských studií

BAKALÁŘSKÁ DIPLOMOVÁ PRÁCE

Vliv nerovnosti ve vzdělávání na jihokorejskou společnost

The Impact of Educational Inequality on South Korean Society

Olomouc 2024

Šárka Macurová

Vedoucí diplomové práce: Mgr. Blanka Ferklová, Ph.D.

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně a uvedla veškeré použité prameny a literaturu.

V Olomouci dne 9. května 2024

Šárka Macurová

ANOTACE

Název práce:	Vliv nerovnosti ve vzdělávání na jihokorejskou společnost
Autor:	Šárka Macurová
Vedoucí práce:	Mgr. Blanka Ferklová, Ph.D.
Počet stran:	40
Počet znaků:	59 219
Počet použitých zdrojů:	30
Klíčová slova:	nerovnost ve vzdělávání, stínové vzdělávání, korejské vzdělávání, vzdělávací systém, sociální nerovnosti, SKY Castle

Tato bakalářská práce se zaměřuje na problematiku nerovností ve vzdělávání v Jižní Koreji a jejich vliv na společnost. Zkoumá vzdělávací systém, který navzdory vysokým akademickým standardům čelí značným socioekonomickým rozdílům. Klíčovým problémem je stínové vzdělávání, jež zvýhodňuje bohatší studenty. Práce dále zkoumá historické a kulturní faktory přispívající k přetrvávajícím nerovnostem, které ovlivňují kariérní i osobní životy jednotlivců. Praktická část této práce analyzuje zobrazení tématu vzdělávání v jihokorejském seriálu Sky Castle.

ABSTRACT

Title:	The Impact of Educational Inequality on South Korean Society
Author:	Šárka Macurová
Supervisor:	Mgr. Blanka Ferklová, Ph.D.
Number of pages:	40
Number of characters:	59 219
Number of used sources:	30
Keywords:	educational inequality, shadow education, Korean education, educational system, social inequality, SKY Castle

This bachelor's thesis focuses on the issue of educational inequalities in South Korea and their impact on society. It examines an educational system that, despite high academic standards, faces significant socioeconomic disparities. A key problem is shadow education, which favors wealthier students. The thesis also explores historical and cultural factors contributing to persistent inequalities that affect individuals' career and personal lives. The practical part of this thesis analyzes the depiction of educational issues in the South Korean drama series Sky Castle.

Poděkování

Na tomto místě bych chtěla poděkovat hlavně vedoucí mé bakalářské práce Mgr. Blance Ferklové, Ph.D. za všechnu pomoc a cenné rady, které mi při zpracování této práce poskytla. Děkuji také mé nejlepší kamarádce Veronice a mým rodičům, kteří mě při psaní nesmírně podporovali.

Obsah

Ediční poznámka	7
Úvod	8
1 Vzdělávání v Jižní Koreji.....	9
1.1 Školní systém v Jižní Koreji.....	9
1.1.1 Předškolní vzdělávání	11
1.1.2 Primární a sekundární vzdělávání	11
1.1.3 Terciární vzdělávání	12
1.2 Stínové vzdělávání v Jižní Koreji.....	13
2 Nerovnosti ve vzdělávání v Jižní Koreji	17
2.1 Historie vzniku nerovností ve vzdělávání	17
2.2 Důvody přetrvávání nerovností ve vzdělávání.....	19
2.2.1 Problematika vyšších středních škol – standardizované testy	20
2.2.1.1 Testy studijních předpokladů sunŭng.....	20
3 Vliv nerovností ve vzdělávání	22
3.1 V oblasti kariérního života	22
3.2 V oblasti soukromého života.....	23
4 Zobrazení tématu vzdělávání v jihokorejské seriálové tvorbě.....	25
4.1 Analýza korejského seriálu Sky Castle	26
4.1.1 Stručný přehled děje	26
4.1.2 Zobrazení tématu vzdělávání na základě klíčových dialogů	27
Závěr	33
Resumé.....	35
Seznam literatury a dalších zdrojů	36

Ediční poznámka

Korejská abeceda je v této bakalářské práci zpravidla přepsána do latinky použitím české vědecké transkripce. Avšak vlastní jména, která jsou veřejně známá pod svým jiným přepisem, budou zachována v této jejich zavedené transkripci. Jména korejských osob jsou napsaná v pořadí příjmení (rodové jméno) a křestní (osobní) jméno.

Úvod

Nerovnosti ve vzdělávání můžeme nalézt po celém světě, avšak v kontextu moderní Jižní Koreje je tato problematika velmi závažná, a dokonce dosahuje svého historického maxima. Tato situace ovlivňuje nejen individuální životy jihokorejských občanů, ale má také rozsáhlé dopady na celkovou strukturu společnosti, jelikož vzdělání je v jihokorejské společnosti tradičně považováno za klíčový prvek úspěchu a prostředek posunu v sociálním žebříčku.

Jednou z hlavních příčin nerovnosti ve vzdělávání je existence tzv. stínového vzdělávání neboli systému soukromého doučování, jehož rozsah může výrazně ovlivnit akademický výkon jednotlivce. Jižní Korea se stala zemí s největším množstvím soukromých vzdělávacích institucí na světě. Soukromé doučování se však dostane jen bohatší vrstvě studentů, jejichž rodiče jsou motivováni ambicí úspěchu svých dětí a udělají vše proto, aby je dostali na jednu z nejlepších univerzit a zajistili jim tak zárnou budoucnost. To vede k situaci, kde kvalita vzdělání v Jižní Koreji závisí na sociálních a ekonomických podmínkách studenta.

Důsledkem nedostupnosti rovnocenného vzdělání pro všechny se ještě více mohou prohlubovat rozdíly mezi sociálními vrstvami, kde jednotlivci s omezeným přístupem ke vzdělání mohou čelit omezenému přístupu k příležitostem jak ve svém kariérním životě, tak taktéž v osobní a vztahové rovině. Tento stav může způsobovat i případnou diskriminaci.

Tato bakalářská práce se hlouběji zabývá nerovnosti ve vzdělávání v Jižní Koreji, a to převážně pak na vyšších středních školách (tzv. *kodŭnghakkjo*), a zkoumá její vliv na jihokorejskou společnost.

Praktická část této práce je věnována analýze tématu vzdělávání a jeho nerovností zobrazených v seriálu *Sky Castle* (SKY kāsŭl) a v jihokorejské sériové tvorbě¹ obecně, což nám umožní lépe porozumět této problematice a ukázat, jak na ni nahlízejí a reagují samotní obyvatelé Jižní Koreje.

---

¹ Jihokorejská seriálová tvorba je ve světě taktéž známá pod názvem k-drama.

1 Vzdělávání v Jižní Koreji

Jižní Korea je často oslavována pro své akademické úspěchy, které pravidelně dosahují vysokého mezinárodního renomé. Potvrzují to také výsledky testů PISA z roku 2022, neboť v nich se korejští studenti umístili mezi jedněmi z nejlepších studentů z 81 porovnávaných zemí. V matematice obsadili pozice od třetího do sedmého místa², ve čtení se pohybovali mezi druhým a dvanáctým místem a ve vědě se umístili od druhého do devátého místa.³

Jihokorejské vzdělávání je často chváleno při pohledu zvenčí, avšak realita je taková, že samotní Jihokorejci nejsou spokojeni se stavem⁴, v jakém se celý systém nachází. I přes imponující výsledky svých studentů totiž Jižní Korea čelí závažným problémům spojeným s nerovnostmi ve vzdělávání, které jsou zakořeněné hluboko v její vysoce konkurenční vzdělávací kultuře.

Vzdělávání zde totiž probíhá ve dvou úrovních – ve standardním školním systému a v tzv. stínovém systému, jehož rozšíření vzdělávací nerovnosti značně prohlubuje.

Následující teoretická část této bakalářské práce se podrobněji zaměří na strukturu a fungování jihokorejského školního systému, který se snaží poskytovat rovné vzdělávací příležitosti pro všechny studenty, a postaví ho vedle fenoménu stínového vzdělávání, který často působí zcela opačně. Tento stínový systém, zahrnující rozsáhlé využívání soukromých doučovacích služeb a přípravných kurzů, vyvolává otázky týkající se jeho dopadu na sociální nerovnosti a přístup ke kvalitnímu vzdělání.

Analýza těchto dvou paralelních vzdělávacích trajektorií nám umožní lépe pochopit, proč, i přes vysoké mezinárodní hodnocení, se dá jihokorejský vzdělávací systém vnímat jako nedokonalý a nespravedlivý.

1.1 Školní systém v Jižní Koreji

Vzdělávací systém v Jižní Koreji, podobný tomu, jak nám je znám dodnes, byl zaveden již v době, kdy byla jižní část Korejského poloostrova pod správou vojenské vlády Spojených států v letech 1945-1948.⁵ Tento systém, konkrétně známý jako 6-3-3-4, strukturoval vzdělávání do čtyř fází. V praxi to znamená šest let studia na základní škole,

---

² Výsledky jsou prezentovány jako rozpětí, aby byly zohledněny možné statistické odchylky, které mohly nastat při výběru vzorku pro testování.

³ YOON, Seungjin. OECD ranks Korea among world leaders in student performance.

⁴ RIPLEY, Amanda. Book Club: South Korea Hates Its World-Class Education System.

⁵ LEE, Moosung, Soo-yong BYUN a Youngmin MO. Between Light and Shadow: The Contrasting Landscape and Contemporary Development of South Korea's School System.

následovanými třemi roky na nižší střední škole, dalšími třemi roky na vyšší střední škole a konečně čtyřmi roky na vysoké škole.

School system				
Age	System	Schooling Age	Type	
29	Higher Education	23	<ul style="list-style-type: none"> ☛ University/College (2-6 years) ☛ Industrial University· University of Education· Open University· Technical College (4 years) ☛ Cyber University· Distance University· Intra-company University, Miscellaneous College (2-4 years) ☛ Junior College (2-3 years) ☛ Specialized College· Polytechnic College (2 years) 	Graduate School (3-5 years)
28		22		
27		21		
26		20		
25		19		
24		18		
23		17		
22		16		
21		15		
20		14		
19	Secondary Education	13	<ul style="list-style-type: none"> ☛ High School (3 years) ☛ Open High School· High School Attached to Industrial Firms, Special Classes for Industrial Firms (3 years) ☛ Trade High School, Miscellaneous School (1-3 years) ☛ Middle School (3 years) ☛ Open Middle School· Middle School Attached to Industrial Firms, Special Classes for Industrial Firms (3 years) ☛ Civic High School, Miscellaneous School (1-3 years) 	
18		12		
17		11		
16		10		
15		9		
14		8		
13		7		
12	Primary Education	6	<ul style="list-style-type: none"> ☛ Elementary School· Civic School (6 years) ☛ Miscellaneous School (4-6 years) 	
11		5		
10		4		
9		3		
8	Early Childhood Education	2	<ul style="list-style-type: none"> ☛ Daycare Centers/childcare facilities, Kindergarten 	
7		1		
6				
5				
4				
3				

Obrázek 1: Školní systém v Jižní Koreji
Zdroj: Ministry of Education (South Korea)

1.1.1 Předškolní vzdělávání

Předškolní vzdělávání je provozováno hlavně prostřednictvím duálního systému mateřských škol (státní/veřejné, korporátní a soukromé), které spravuje Ministerstvo školství (Kjojukpu)⁶, a dětských center, které spravuje Ministerstvo zdravotnictví a sociální péče⁷ (Pogŏn Pokdžibu).

Předškolní vzdělávání není v Jižní Koreji povinné, ale korejské děti často předškolní instituce navštěvují, a to nejen kvůli vzdělání, ale taktéž kvůli zajištění hlídání, aby se rodiče mohli pohodlně vrátit do práce. To dokládají statistiky, které uvádějí, že až 94,4 % dětí ve věku tří až pěti let je zapsáno do některé z předškolních institucí. Když pak ze statistiky vyjme formu předškolních institucí, které se nezaměřují na vzdělávání, ale pouze na péči, pak dojdeme ke zjištění, že samotné korejské mateřské školy zaznamenávají výrazný vzestup, kdy se míra zápisu dětí zvýšila z 26,2 % v roce 2000 na 48,9 % v roce 2019 a v roce 2022 dosahovala až 52,7 %.⁸

Jihokorejská vláda aktivně podporuje předškolní vzdělávání, například prostřednictvím programu Nuri⁹, pomáhá rodičům snižovat finanční zátěž, a poskytuje tak dětem více příležitostí. Tím se v posledních letech snaží dětem zajistit rovnocenné vzdělávací podmínky již od raného věku, a snižovat tak rostoucí vzdělávací nerovnosti již od raného věku.¹⁰

1.1.2 Primární a sekundární vzdělávání

Absolvování základní (*čchodŭnghakkjo*) a nižší střední školy (*čunghakkjo*) je pro všechny občany Jižní Koreje povinné a bezplatné. Základní školy se staly povinnými již roku 1948, zatímco povinné nižší středoškolské vzdělání bylo zavedeno až v roce 1985. Toto rozhodnutí bylo prováděno postupně, začínaje v menších a středních městech a postupně se rozšiřovalo až do velkých měst. Nicméně až od roku 2004 se tato povinnost stala platnou pro všechny tři ročníky nižší střední školy.¹¹

---

⁶ Webové stránky Ministerstva školství: <https://www.moe.go.kr/>.

⁷ Webové stránky Ministerstva zdravotnictví a sociální péče: <https://www.mohw.go.kr/>.

⁸ Ministry of Education.

⁹ Tzv. Nuri kwadžŏng jsou osnovy, které byly zavedeny na celostátní úrovni v roce 2013. Tento osnovní plán je zaměřen na podporu rozvoje fyzických, emocionálních, kognitivních a sociálních dovedností u dětí ve věku 3 až 5 let.

¹⁰ Education System. Dostupné z:

<https://english.moe.go.kr/sub/infoRenewal.do?m=0301&page=0301&s=english>.

¹¹ Tamtéž.

V Jižní Koreji neexistují přijímací zkoušky na nižší střední školy. Místo toho se zde využívá systém losování, kdy má vždy přednost nižší střední škola, která je svou polohou nejbližší k místu studentova bydliště.¹² Tento systém je koncipován tak, aby zaručil všem možnost získání vzdělání, bez ohledu na jejich geografické umístění v zemi.

Po úspěšném dokončení nižší střední školy mají mladí Jihokorejci možnost pokračovat ve svém vzdělávání na vyšší střední škole (*kodŭnghakkjo*), která již není povinná a do nedávné doby byla taktéž placená. V roce 2019 byl zavedený bezplatný pouhý třetí ročník, což ale bylo v roce 2021 rozšířeno na všechny tři ročníky vyšší střední školy.¹³

V Jižní Koreji existují různé typy vyšších středních škol, obecně se ale dají rozdělit do dvou skupin: akademické střední školy, které mají za úkol připravit studenty na pokračování na vysokou školu, a odborné střední školy, které jsou zde pro studenty, kteří chtějí vstoupit hned do pracovního procesu nebo pokračovat na vyšší odbornou školu.¹⁴

Vedle těchto běžných středních škol zde existují také speciální profesionální střední školy (*tchŭksu mokdžŏk kodŭnghakkjo*). Tyto školy jsou zaměřeny na rozvoj schopností nadaných žáků pomocí specializovaného vzdělání v oblastech jako jsou přírodní vědy, jazyky, umění nebo sport, což je zajištěno díky výuce v menších třídách.¹⁵

1.1.3 Terciární vzdělávání

Ve vzdělávacím systému Jižní Koreje se setkáváme s dvěma hlavními typy vyšších vzdělávacích institucí: s vyššími odbornými školami (angl. junior college, kor. *čŏnmun tŕhak*) a s čtyřletými (či šestiletými) vysokými školami (*tŕhakkjo*). Vyšší odborné školy jsou zaměřeny na dvou až tříleté vzdělávací programy pro přípravu odborníků a techniků pro průmyslové sektory, s hlavním zaměřením na praktické dovednosti. Vysoké školy nabízejí akademické programy, které obvykle trvají čtyři roky, s výjimkou speciálních oborů jako jsou medicína a zubní lékařství, kde studium trvá šest let. Pedagogické vysoké školy, které byly původně dvouleté, byly v roce 1980 rozšířeny na čtyřleté programy, aby poskytovaly rozšířenou přípravu budoucím učitelům pro základní školy.¹⁶

---

¹² Tamtéž.

¹³ Ministry of Education.

¹⁴ SHIN, Arita. *Education and Social Stratification in South Korea*. (str. 64)

¹⁵ Tamtéž. (str. 64)

¹⁶ Tamtéž. (str. 65)

K roku 2022 činí procento jihokorejských studentů, kteří pokračují ve studiu na vysokoškolských institucích ze středních škol, 73,3 %, což je nejvíce na světě.¹⁷ Je tomu tak i přesto, že je přijetí na některou z vysokých škol podmíněno mnoha faktory, jako jsou mimo jiné také výsledky z testů CSAT (College school ability test, kor. *Tāhak suhak nūngnjōk sihōm*, zkr. *sunūng*), kterým se blíže věnuji ve 2. kapitole této bakalářské práce.

Nejvíce respektované vysoké školy jsou v Jižní Koreji tři a je jim dohromady přezdíváno "SKY": S značí Soulskou státní univerzitu (Sōul tāhakgjo), K značí Univerzitu Korjo (Korjō tāhakgjo) a Y znamená Univerzitu Yonsei (Jōnse tāhakkjo).

Absolvování kterékoliv z nich výrazně usnadní hledání práce a poskytne studentům privilegovaný status, který s nimi zůstane po zbytek života. Většina vládních úředníků, manažerů firem a korejských celebrit má za sebou studium právě na jedné ze SKY univerzit. Například v roce 2020 mělo 34,3 % všech členů Národního shromáždění¹⁸ vystudovanou jednu z těchto univerzit.¹⁹

1.2 Stínové vzdělávání v Jižní Koreji

Pojmem stínového vzdělávání se rozumí soukromé doučování poskytované soukromými podnikateli a jednotlivci za účelem zisku. Zaměřuje se na akademické předměty, zejména jazyky, matematiku a další zkoušené předměty a probíhá mimo standardní školní hodiny. Tato forma vzdělávání se odlišuje od veřejně financovaných programů a nezahrnuje neplacenou pomoc poskytovanou dobrovolníky nebo rodinnými členy.²⁰

Podle Braye (2007) vzniklo označení „stínové vzdělávání“ z několika metaforických aspektů, které zdůrazňují specifickou povahu soukromého doučování. Prvním aspektem je existence stínového vzdělávání v závislosti na hlavním vzdělávacím systému. Stejně jako stín existuje pouze ve světle, soukromé doučování existuje také pouze jen díky existenci hlavního vzdělávacího systému. Druhým aspektem je závislost velikosti a formy stínového vzdělávání na změnách v hlavním vzdělávacím systému, podobně jako stín, který se mění podle tvaru a velikosti objektu, který stín vrhá. Dalším aspektem může také být omezená pozornost, která je stínovému vzdělávání věnována ve většině společností a fakt, že jeho

---

¹⁷ Education System. Dostupné z:

<https://english.moe.go.kr/sub/infoRenewal.do?m=0301&page=0301&s=english>.

¹⁸ Národní shromáždění (korejsky Tāhanminguk Kukhō) je jednokomorový legislativní orgán Jižní Koreje. Jeho 300 členů je voleno na čtyřleté období a kandidáti musí být starší 30 let.

¹⁹ BAE, Sang Hoon a Kee Ho CHOI. The Cause of Institutionalized Private Tutoring in Korea: Defective Public Schooling or a Universal Desire for Family Reproduction? (str. 31)

²⁰ BRAY, Mark. The shadow education system: private tutoring and its implications for planners. (str. 20)

rysy nejsou tak výrazné ve srovnání s hlavním vzdělávacím systémem,²¹ ačkoliv může stínové vzdělávání hrát v životě jedince i celé společnosti obrovskou roli.

V Jižní Koreji je stínové vzdělávání obrovským fenoménem posledních let a má stále více rostoucí tendenci, ale podle provedených průzkumů bylo zjištěno, že již v roce 1997 v Soulu využívalo soukromého doučování až 74 % žáků základních škol a až 59 % žáků středních škol. Ve venkovských oblastech se pak jednalo o 50 % žáků základních škol a 12 % žáků středních škol.²² Historie tzv. *hagwŏnŭ*, jak se nazývají soukromé vzdělávací instituce v Koreji, již však sahá do začátku 20. století.

Pro velké množství jihokorejských studentů je docházení na soukromé doučování po absolvování standardních hodin ve škole téměř každodenní realitou od základní školy až po vyšší střední školu.

Jižní Korea má hierarchicky uspořádanou společnost, což má za následek vnímání vzdělání jakožto klíčového nástroje pro dosažení sociálního postavení a formování budoucnosti studentů. Ti jsou tak vystaveni neustálému tlaku ze strany vlády, společnosti i rodiny, aby podávali co nejlepší studijní výkony ve srovnávacích testech. Z toho vyplývá prostý důvod, proč existuje tak velká poptávka po soukromém doučování – chtějí získat v akademickém prostředí konkurenční výhodu, neboť proto, aby student mohl studovat na dobré vysoké škole, potřebuje dosáhnout nadprůměrných studijních výsledků. Konkurence je velice silná a studenti, kteří se doučování neúčastní, mohou být po dokončení střední školy ve svých znalostech značně pozadu oproti svým vrstevníkům, kteří si soukromým doučováním prošli.

Tvrzení, že potomci z majetnějších rodin vykazují tendenci k lepším studijním výsledkům, je nezpochybnitelným faktem. Několik studií potvrdilo, že "čím vyšší je sociální postavení rodičů, tím vyšší jsou i výsledky jejich dětí, zatímco čím nižší je jejich sociální postavení, tím jsou výsledky jejich dětí slabší."²³ Příčina změn v akademických výsledcích dětí podle sociálního postavení rodičů spočívá právě v rozdílu v jejich schopnosti financovat soukromé doučování pro své potomky.

Soukromé doučování není v Jižní Koreji levnou záležitostí. Jeho cena je právě důležitou příčinou jeho nedostupnosti chudším společenským vrstvám, která přímo přispívá k velkým nerovnostem ve vzdělávání. V roce 2022 utratily jihokorejské domácnosti

---

²¹ Tamtéž. (str. 17)

²² BRAY, Mark. The shadow education system: private tutoring and its implications for planners. (str. 24)

²³ SHIN, Myung Ho. The Academic Performance Gap between Social Classes and Parenting Practices in Korea.

s průměrným měsíčním příjmem osmi milionů jihokorejských wonů (přibližně 136 tisíc korun)²⁴ průměrně 648 tisíc wonů (přibližně 11 tisíc korun) měsíčně na soukromé vzdělávání svých dětí. Průměrné měsíční náklady na soukromé vzdělávání jednoho studenta v Jižní Koreji dosáhly ve stejném roce přibližně 410 tisíc wonů (přibližně 7 tisíc korun). Tyto částky postupně rostou, jak ilustruje srovnání s daty z roku 2019, kdy rodiny průměrně utracely 321 000 wonů (přibližně 5,5 tisíce korun) měsíčně na soukromé doučování pro jednoho studenta. Nejbohatší rodiny pak v roce 2019 průměrně utratily dokonce 539 000 wonů (přibližně 9,2 tisíce korun) měsíčně na soukromé vzdělávání svých dětí.²⁵

V Jižní Koreji se nachází více než 80 000 hagwŏnů, soukromých vzdělávacích institucí, což je nejvíce ze všech zemí světa. Zhruba polovina z nich se nachází v hlavních oblastech země, a jejich reklamní kampaně tvoří výraznou součást městského prostředí. To svědčí také o silné konkurenci mezi samotnými hagwŏny, kteří se vzájemně předhánějí, kdo získá více nových studentů, či lepší lektory pro své studenty. Například v soulské čtvrti Tăchchidong, která má rozlohu pouhých 3,53 km², najdeme stovky soukromých hagwŏnů.²⁶

V současnosti hagwŏny navštěvuje přibližně 75,5 % všech jihokorejských studentů od základní školy po vyšší střední školu.²⁷ Tyto soukromé vzdělávací instituce zaberou v každodenním životě studentů značnou část dne, často až do pozdních večerních hodin, nejpozději dokonce až do 22:00. Průměrný čas, který studenti v hagwŏnech tráví, je kolem 6,7 hodin týdně, ale konkrétně středoškolští studenti se zde mohou věnovat studiu až 10 hodin týdně.²⁸ Není také vůbec neobvyklé, že studenti navštěvují hned několik hagwŏnů souběžně přičemž každý z těchto institutů se specializuje na jiný předmět. Je také patrné, že čím vyšší je měsíční příjem domácnosti, tím více hodin doučování si studenti mohou dovolit věnovat, jak již bylo zmíněno. To všechno může mít za následek, že studenti mají k dispozici velmi omezený či téměř žádný volný čas na další aktivity a koníčky.

Vliv, který mají hagwŏny na vzdělávací systém v Jižní Koreji, nelze popřít, neboť se tyto soukromé vzdělávací instituce pevně zapsaly v kultuře a výrazně ovlivňují akademickou dráhu studentů. Jejich přítomnost a dopady na studentský život jsou nesporné a tvoří nedílnou součást širšího vzdělávacího rámce.

---

²⁴ Všechny přibližné přepočty korejské měny jsou v kurzu 1 KRW = 0,017 CZK.

²⁵ Statistics Korea.

²⁶ LEE, Ji Young, Hyun Ji LEE, Allyson S. MASTERS, Katelyn K. FLETCHER, Daniel D. SUH, Roberta M. GOLINKOFF a Kathy HIRSH-PASEK. Bringing playful learning to South Korea: An alternative pedagogical approach to promote children's learning and success.

²⁷ Tamtéž.

²⁸ XU, Jingyi a Sun Goo LEE. Problems with complex college admissions policies and overloaded after-school private education on middle- and high-school students' mental health in South Korea.

Ani koronavirová pandemie nezabránila fungování stínového vzdělávání, když se Jižní Korea jako zbytek světa v dubnu 2020 obrátila na distanční výuku. Studenti, kteří byli závislí pouze na veřejných školách, zažívali výrazný pokles kvality výuky. Přestože je Jižní Korea považována za jednu z nejvíce digitalizovaných zemí světa, stále zde přetrvává výrazná digitální propast mezi bohatými a chudými rodinami. Mnohé rodiny v Koreji tak nemají dostatek prostředků k zajištění počítačů pro své děti a nemohli tak dopřát svým dětem online vyučování.²⁹

Ačkoliv Pandemie COVID-19 donutila mnoho hagwŏnů zavřít, tak i přesto toto odvětví dosáhlo v roce 2021 čistého zisku 19 miliard dolarů (přibližně 436 miliard korun)³⁰, což bylo o 21 % více než v roce 2020.³¹

---

²⁹ Education Inequality in Korea is a Problem that Needs to be Solved. Dostupné z: <https://www.seoulz.com/education-inequality-in-korea-is-a-problem-that-needs-to-be-solved/>.

³⁰ Přepočet měny zjednodušeným kurzem 1 USD = 23 CZK.

³¹ Statistics Korea.

2 Nerovnosti ve vzdělávání v Jižní Koreji

2.1 Historie vzniku nerovností ve vzdělávání

V této kapitole se pokusím nastínit, jak k současné situaci s přebujelým stínovým vzděláváním a nerovnostmi ve vzdělávání historicky došlo.

Po vzniku Korejské republiky, kdy se Korejský poloostrov vzpamatoval po období japonské koloniální nadvlády, druhé světové války a ničivé Korejské války, byla totiž většina Korejců do konce 50. let stejně chudá a stála na stejném společenském základě. Avšak s nástupem průmyslového rozvoje přišla přirozená urbanizace, která postupně vedla ke vzniku městské střední třídy, jejíž členové začali postupně bohatnout.³²

Jižní Korea je stejně jako další východoasijské země známá svou dlouhou tradicí hierarchické konfuciánské kultury, která zdůrazňuje význam a hodnotu vzdělání a vidí ji jako cestu k postupu na sociálním žebříčku a získání lepšího společenského postavení. Není pak vůbec překvapením, že se rychle do roku 1960 stalo základní vzdělání téměř běžným a zvedla se poptávka po středních školách. V 60. a 70. letech, kdy začal ekonomický rozmach země, bylo vzdělání zaměřeno hlavně na přípravu dobře vyškolených pracovníků pro průmysl, proto vznikalo také větší množství vysokoškolských institucí. V té době režim prezidenta Pak Čong-hüi³³ usiloval o rozvoj ekonomiky zaměřené na vývoz a zároveň se snažil vylepšit vzdělávací systém, aby podpořil ekonomický růst.³⁴

V tomto období došlo na středních školách k zavedení pevného systému hodnocení, který spustil ostrou neúprosnou soutěž o místa na elitních středních a následně i vysokých školách. Postupně se začalo předpokládat, že na kvalitní střední školy se dostanou pouze ti nejlepší absolventi základních škol, kteří dosáhnou vynikajících výsledků ve vstupních zkouškách.

Vzhledem k rostoucímu počtu absolventů základních škol se konkurence stala vysoce intenzivní, což vedlo k prvnímu rozšířenému využívání soukromého doučování. Rodiny začaly intenzivně mobilizovat všechny své dostupné zdroje, aby zajistily svým dětem místo na prestižních školách. Tento trend měl za následek vznik prvních zřetelných projevů nerovnosti ve vzdělávání, kdy rodiny s vyššími finančními možnostmi měly lepší přístup ke

---

³² KIM, Doo Hwan a Yool CHOI. The Irony of the Unchecked Growth of Higher Education in South Korea: Crystallization of Class Cleavages and Intensifying Status Competition. (str. 438)

³³ Pak Čong-hüi vládl jako diktátor Jižní Koreje od roku 1961 do roku 1979 a oficiálně zastával funkci prezidenta v letech 1963 až 1979. K moci se dostal vojenským pučem v roce 1961. Jeho vláda skončila v roce 1979, kdy byl zabit členy jeho vlastní tajné služby.

³⁴ KIM, Doo Hwan a Yool CHOI. The Irony of the Unchecked Growth of Higher Education in South Korea: Crystallization of Class Cleavages and Intensifying Status Competition. (str. 438)

kvalitnějšímu vzdělání pro své děti. Jako reakci na to režim Pak Čonghüi přijal v roce 1974 politiku rovnosti středních škol (HSEP), která zakázala přijímací zkoušky na střední školy a studenty náhodně přiřazuje do středních škol v blízkosti jejich bydliště. Tato politika byla navržena s cílem zajistit rovný přístup ke vzdělání pro všechny studenty bez ohledu na jejich socioekonomický status. V důsledku toho se v Jižní Koreji zdvojnásobila míra zápisu na střední a vysoké školy.³⁵

Přestože bylo primárním cílem HSEP zajištění rovných vzdělávacích příležitostí, vyvolala také nezamýšlené důsledky na trhu s bydlením. Jedním z často uváděných kritik bylo, že politika může motivovat rodiny, aby se stěhovaly do oblastí s lepšími středními školami, což vedlo ke změně cen bydlení v těchto oblastech.³⁶ Dopad této politiky tudíž přesáhl úroveň vzdělávání i do ostatních sfér.

Politika HSEP však nezabránila ambiciózním rodičům, aby svým dětem dopřávali soukromé doučování kvůli přijímacím zkouškám na školy vysoké. Situace se začínala vymykat kontrole, a proto na konci července 1980 vláda prezidenta Čon Duhwana³⁷ oznámila zákaz všech forem soukromého doučování mimo veřejných škol jako reakci na přehlcení trhu s privátním vzděláváním.³⁸

Zajímavé je, že tento radikální krok se zaměřoval zejména na soukromé doučování dětí veřejně významných osob, jako jsou úředníci, podnikatelé, lékaři či právníci. Za porušení zákazu hrozily jejich rodičům vážné sankce a postihy, zveřejnění jejich jmen, či propuštění ze zaměstnání. Děti byli trestáni ve škole a doučovateli hrozily velké pokuty, nebo dokonce také jeden rok vězení.³⁹ Tento přístup si získal značnou podporu veřejnosti, i když byl považován za značně extrémní.

Ani tato opatření však soukromé doučování nezastavila. Rodiče hledali různé možnosti, jak zákaz obejít – studenti se například se svými doučovateli scházeli tajně v autech.⁴⁰ Rozdíly mezi bohatými a chudými rodinami to ještě více prohloubilo, neboť nyní museli rodiče za soukromé doučování zaplatit ještě více peněz z důvodu rizik, která tato činnost nově zahrnovala.

---

³⁵ KIM, Doo Hwan a Yool CHOI. The Irony of the Unchecked Growth of Higher Education in South Korea: Crystallization of Class Cleavages and Intensifying Status Competition. (str. 440)

³⁶ CHO, Gyeongcheol, Younyoung CHOI a Ji-Hyun KIM. Investigating the Unintended Consequences of the High School Equalization Policy on the Housing Market.

³⁷ Čon Duhwan zastával funkci prezidenta Jižní Koreje v letech 1980–1988, ale již od roku 1979 ovládal zemi jako diktátor po tom, co uskutečnil vojenský převrat.

³⁸ BAE, Sang Hoon a Kee Ho CHOI. The Cause of Institutionalized Private Tutoring in Korea: Defective Public Schooling or a Universal Desire for Family Reproduction? (str. 19)

³⁹ BIN, Lei. The present situation and enlightenment of shadow education in China and South Korea.

⁴⁰ Tamtéž.

Zákaz byl postupně upravován, protože postrádal pevný právní základ a bylo k němu přidáno několik výjimek. V roce 1989 se k němu přidal zákon o zřízení a provozu hagwŏnů.⁴¹ Tento nový zákon zavedl registrační systém pro hagwŏny a vyžadoval, aby byli všichni soukromí doučovatelé nahlášeni úřadům, což umožnilo vládě alespoň částečně regulovat soukromé vzdělávání v zemi.

Nakonec byl zákaz soukromého doučování v roce 2000 shledán neústavním, protože „nadměrně zasahoval do základních práv dětí, jako je právo na vzdělání, právo vyjádřit svou osobnost a svobodu volby kariéry“.⁴² Dá se tedy říct, že začátek 21. století přinesl pro stínové vzdělávání možnosti rozvíjet se bez dalších větších překážek až do dnešní podoby, kterou jsem blíže popsala v předchozí kapitole.

Jihokorejská vláda se však stále snaží se stínovým vzděláváním bojovat a regulovat ho. Například v roce 2017 bylo schváleno nařízení, které omezuje fungování hagwŏnů po desáté hodině večerní z důvodu zdraví a bezpečnosti studentů.⁴³ I přes veškeré vládní snahy však popularita soukromých vzdělávacích institucí neklesá a vzdělanostní nerovnosti nadále zůstávají aktuálním tématem.

2.2 Důvody přetrvávání nerovností ve vzdělávání

Nerovnosti ve vzdělávání a trh se soukromým vzděláváním v Jižní Koreji narůstají z několika důvodů. Jedním z hlavních, který jsem již okrajově zmínila výše, je velký význam, který Korejci přikládají vzdělání. Tento význam má sice kořeny v konfucianismu, jehož vliv na Jihokorejce působí, ale prohloubil se taktéž po založení Korejské republiky, kde vzdělání hrálo klíčovou roli v ekonomickém růstu země. Strategické investice do vzdělávání, které odpovídaly potřebě trhu po kvalifikované pracovní síle, potvrdily teorii endogenního růstu o důležitosti rozvoje lidského kapitálu skrze vzdělání pro hospodářský růst státu.⁴⁴ Tento názor podpořil i bývalý americký prezident Barack Obama, když poznamenal, že korejští učitelé jsou "staviteli národa".⁴⁵ Vzhledem k těmto faktorům není překvapivé, že bohatší vrstvy využívají všechny dostupné zdroje pro vzdělání svých dětí.

---

⁴¹ BAE, Sang Hoon a Kee Ho CHOI. The Cause of Institutionalized Private Tutoring in Korea: Defective Public Schooling or a Universal Desire for Family Reproduction? (str. 26)

⁴² BIN, Lei. The present situation and enlightenment of shadow education in China and South Korea.

⁴³ BAE, Sang Hoon a Kee Ho CHOI. The Cause of Institutionalized Private Tutoring in Korea: Defective Public Schooling or a Universal Desire for Family Reproduction? (str. 27)

⁴⁴ Tamtéž. (str. 29)

⁴⁵ Tamtéž. (str. 29)

Druhým významným faktorem je celkový nárůst ekonomických nerovností mezi sociálními skupinami, který začal být zvláště zřetelný v 90. letech. Asijská finanční krize v roce 1997 a globální finanční krize v roce 2008 přispěly k zesílení příjmové a sociální nerovnosti. Střední třída se zmenšila, pracující třída se stává chudší a bohatství se soustřeďuje ve vrchní třídě. Tento ekonomický posun měl za následek, že se podíl obyvatel považujících se za střední třídu snížil z 75 % v roce 1989 na 42 % v roce 2019.⁴⁶ Tyto ekonomické nerovnosti mají přímý dopad na nerovnosti ve vzdělávacích příležitostech mezi různými sociálními skupinami, protože rodiny s nižšími příjmy mají omezený přístup ke kvalitnímu vzdělání a soukromému doučování.

Dalším důvodem je celková problematika vyšších středních škol a standardizovaných testů, na kterou se zaměřím více podrobněji dále.

2.2.1 Problematika vyšších středních škol – standardizované testy

Vzdělávací systém v Jižní Koreji klade nadměrný důraz na standardizované testy. Tyto testy nejenže hodnotí akademické výsledky studentů, ale primárně je porovnávají s výkony ostatních studentů na školní, regionální i národní úrovni.

Tento přístup vede k vytváření konkurenčního a vysoce stresového prostředí pro studenty. V systému, kde jsou výsledky testů často otevřeně zveřejňovány, se od studentů očekává, že budou v těchto testech excelovat, což vyvíjí na mladé lidi enormní tlak. Tento tlak nejenže zvyšuje úroveň stresu mezi studenty, ale závislost na testových výsledcích ale může mít důležité sociální důsledky.

2.2.1.1 Testy studijních předpokladů sunŕng

Test *sunŕng*, plným názvem Test akademických schopností pro vysoké školy (anglicky College Scholastic Ability Test – CSAT, korejsky *Tăhak suhak nŕngnjŕk sihŕm*), je zásadním milníkem pro všechny studenty vyšších středních škol Jižní Koreje. Jedná se o standardizovanou zkoušku, která absolvují všichni studenti vyšších středních škol, kteří mají ambice pokračovat ve studiu na vysoké škole. Výsledky *sunŕng* mají obrovský vliv na akademickou a profesní budoucnost korejských studentů, neboť rozhodují o přijetí či nepřijetí na prestižní univerzity.

---

⁴⁶ BAE, Sang Hoon a Kee Ho CHOI. The Cause of Institutionalized Private Tutoring in Korea: Defective Public Schooling or a Universal Desire for Family Reproduction? (str. 33)

Zkouška je velmi náročná, trvá přibližně devět hodin a skládá se z několika částí: 45 otázek z korejského jazyka, 30 otázek z matematiky, 45 otázek z anglického jazyka, 20 otázek z korejské historie a věd a 30 otázek z druhého cizího jazyka. Kvůli zachování objektivity a prevenci podvodů studenti skládají zkoušku na jiné škole, než je jejich domovská.⁴⁷

Ve dne konání zkoušky mnohé firmy a úřady zahajují svůj provoz později, aby předešly ranním dopravním zácpám, což by mohlo studentům ztížit přístup na zkoušku. Pokud někomu ze studentů hrozí z nějakého důvodu zpoždění, může využít tísňové linky a nechat se policejními nebo hasičskými vozidly dopravit na místo zkoušky. Kromě toho je během poslechové části z anglického jazyka v Jižní Koreji omezen dokonce provoz letadel, aby bylo zajištěno, že při zkoušce panuje ticho a studenti mohou plně soustředit na test bez rušivých vlivů.⁴⁸

Tento test, který prakticky nahrazuje systém přijímacích zkoušek na vysoké školy, posiluje sociální bariéry tím, že privileguje studenty z výhodnějších socioekonomických prostředí, kteří mají lepší přístup k zdrojům, jako jsou doučování a přípravné kurzy na tyto zkoušky.⁴⁹

V reakci na rostoucí kritiku tohoto systému a jeho dopadů na sociální nerovnosti, vláda zavedla iniciativy, jako je „Komise pro veřejné diskuse o přijímacím systému“, které mají za cíl revize a reformy tohoto systému.⁵⁰ Tyto iniciativy se snaží zvýšit transparentnost a zapojení veřejnosti do procesu reformy vzdělávacích politik, čímž se snaží získat větší společenskou legitimitu pro navrhované změny.

Přestože tyto kroky naznačují pokrok ve snahách o zmírnění vzdělávacích nerovností, stále existují výzvy spojené s realizací efektivních změn, které by adekvátně řešily zakořeněné třídní nerovnosti. Přijímací zkoušky na univerzity jsou nadále hlavním rozhodujícím faktorem pro sociální mobilitu, což ztěžuje zásadnější přeměnu vzdělávacího systému.

---

⁴⁷ SEO, Minjung. The Suneung Exam Explained by a Test Taker.

⁴⁸ Tamtéž.

⁴⁹ JUN, Suin a LEE, Hongdzik. Hangukūi kjojuk pulpchjōngdūnge kwanhak punsōk. (Analýza vzdělanostní nerovnosti v Koreji).

⁵⁰ Tamtéž.

3 Vliv nerovností ve vzdělávání

3.1 V oblasti kariérního života

S rostoucím počtem poptávky po zaměstnání se klade otázka, jaký vliv mají nerovnosti ve vzdělávání na možnosti najít práci a dosáhnout kariérního růstu. Vyšší vzdělání je bezesporu cenným nástrojem pro dosažení prestižnějších pracovních pozic. Očekává se, že dokončení vysoké školy by mělo Jihokorejčům otevřít dveře k vyšším mzdám. Přesto experti stále nemají jednoznačnou odpověď a jednotný názor na to, jak přesně vzdělání ovlivňuje mzdové podmínky.

Studie z roku 2016,⁵¹ využívající data z Korejského vzdělávacího a zaměstnaneckého panelu (Korean Education and Employment Panel), došla k závěru, že rozdíly v mzdách mezi absolventy středních a vysokých škol dosahují až 14,8 %. Tento zjištěný fakt ukazuje, že vzdělání má vliv na mzdové diference. Nicméně mzdy nejsou ovlivněny pouze dosaženým stupněm vzdělání, ale i dalšími faktory, jako je typ práce a počet odpracovaných hodin.

Další zajímavý nálezný ukazuje, že jedinci, kteří si doplní vzdělání po zahájení pracovní kariéry, mají obecně nižší mzdy ve srovnání s těmi, kteří vstupují na trh práce ihned po ukončení vysoké školy.⁵² Toto zjištění může poukazovat na to, že časování vzdělávacích a pracovních kroků může mít významný dopad na finanční výsledky jedince.

Jiná studie z roku 2021⁵³ však zpochybňuje tradiční názor, že vysokoškolské vzdělání automaticky vede k vyšším mzdám. Studie zjistila, že absolventi středních odborných škol, kteří ihned po škole vstoupili na trh práce, často dosahují lepšího zaměstnání a vyšších mezd než jejich vrstevníci, kteří pokračují ve studiu na vysoké škole. Tato studie zdůrazňuje hodnotu odborného vzdělání a vyvrací předpoklad, že vyšší vzdělání je vždy nejlepší cestou k ekonomickému úspěchu.

Další výzkum z roku 2020⁵⁴ se zaměřil na mzdové rozdíly mezi držiteli bakalářských (*haksa hakü*) a magisterských (*söksa hakü*) titulů. Zjistil, že paradoxně mají držitelé magisterských titulů často nižší mzdy než absolventi bakalářských programů.

---

⁵¹ I, Judžin a Kim, Ůidžun. Čchöngnjöncchüngüi tädzol imkü m pchürimiöm punsök. (Analýza mzdových prémie mladých absolventů vysokých škol).

⁵² Tamtéž.

⁵³ CHOI, Seonkyung. The impact of education levels and paths on labor market outcomes in South Korea: Focusing on vocational high school graduates.

⁵⁴ LEE, Soo Jeung, Seungjung KIM a Jisun JUNG. The Effects of a Master's Degree on Wage and Job Satisfaction in Massified Higher Education: The Case of South Korea.

Přestože vyšší vzdělání nemusí vždy zaručovat vyšší mzdu, jak ukázaly analýzy mzdových diferencí mezi držiteli různých stupňů titulů, všechny zmíněné studie se shodují s tím, že lidé s vyšším vzděláním hlásí větší pracovní spokojenost. Tato spokojenost může být částečně dána nižší mírou diskriminace na pracovišti, které čelí lidé s vyšším vzděláním, neboť jihokorejská společnost klade velký důraz na hierarchii a vzdělání.

V pracovním prostředí, kde manažeři s vyšším vzděláním mohou projevat diskriminační chování vůči podřízeným s nižším stupněm vzdělání, se může vytvořit atmosféra, která negativně ovlivňuje pracovní motivaci a spokojenost těchto zaměstnanců.

Tento přístup, který vyžaduje od podřízených bezvýhradné plnění rozkazů, často vede k prostředí s malou tolerancí pro chyby a vysokým tlakem na výkon. V takovém kontextu se méně vzdělání pracovníci mohou cítit pod neustálým dohledem, což může zvyšovat jejich pracovní stres a snižovat celkovou spokojenost. Tato situace je důkazem toho, jak vzdělávací nerovnosti mohou přímo ovlivnit pracovní dynamiku a pohodu zaměstnanců.

3.2 V oblasti soukromého života

Vzdělání v Jižní Koreji hraje klíčovou roli nejen v profesním, ale i v osobním životě. Má například zásadní vliv na výběr životního partnera, což odráží kulturu a sociální normy, které považují vzdělání za důležitý ukazatel socioekonomického postavení.

V tomto kontextu existují v Jižní Koreji tři hlavní vzorce chování. Prvním je tendence lidí vybírat si partnery z podobného vzdělávacího prostředí (homogamie). Pokud si však lidé již vyberou někoho z jiného vzdělávacího prostředí, tak je to obvykle někdo, kdo má podobnou úroveň vzdělání. Třetím vzorce je tzv. pohlavní asymetrie; muži v manželstvích často dosahují vyššího vzdělání než ženy, což je jev známý jako hypergamie.⁵⁵

Jednoduše se dá tedy říci, že si jihokorejští občané hledají partnery se srovnatelným nebo vyšším vzděláním. Vyšší dosažené vzdělání zvyšuje „tržní hodnotu“ jedince na „manželském trhu,“ zatímco nižší vzdělání může vést k nižší preferenci u potenciálních partnerů. Tato omezení při hledání partnera mohou lidem způsobit pocit sociální izolace a zvýšit emoční stres.

Když se dva vysoce vzdělání lidé rozhodnou založit rodinu, mohou společně investovat více prostředků a pozornosti do vzdělání svých dětí. To znamená, že jejich děti mají lepší podmínky a více příležitostí pro vzdělávání než děti z rodin, kde rodiče nemají tak

---

⁵⁵ PARK, Hyunjoon a Jeroen SMITS. Educational Assortative Mating in South Korea: Trends 1930–1998.

vysoké vzdělání.⁵⁶ Tímto se v rámci vzdělávacích nerovností vytváří tzv. „začarovaný kruh,“ který ztěžuje snížení těchto nerovností.

Vliv nerovností ve vzdělávacím systému se přímo odráží taktéž v soukromém životě studentů středních škol, přičemž jedním z nejzávažnějších dopadů jsou na mentální zdraví.

Výsledky průzkumu duševního zdraví provedeného v roce 2023 odhalily hluboce znepokojující údaje. Bylo zjištěno, že míra sebevražedných myšlenek mezi studenty korejských středních škol se pohybovala v rozmezí 10 až 15 %, což poukazuje na vysokou úroveň psychického tlaku, kterému jsou vystaveni. Pokud jde o konkrétní pokusy o sebevraždu, ty byly zaznamenány u 1,9 až 3,9 % studentů.⁵⁷

Další znepokojivé zjištění průzkumu poukazuje na to, že 9 až 14,4 % studentů trpí závažnou úzkostí, což svědčí o vysokém stupni stresu a nervového napětí v této věkové skupině. Nejzávažnějším zjištěním je však, že až 30,6 % dotázaných studentů prožívá depresi, což zdůrazňuje kritický dopad na duševního zdraví mladých lidí ve vzdělávacím prostředí.⁵⁸

---

⁵⁶ BYUN, Soo-yong a Yifan BAI. Consequences of Educational Assortative Marriage for Children's Academic Achievement in South Korea.

⁵⁷ XU, Jingyi a Sun Goo LEE. Problems with complex college admissions policies and overloaded after-school private education on middle- and high-school students' mental health in South Korea.

⁵⁸ Tamtéž.

4 Zobrazení tématu vzdělávání v jihokorejské seriálové tvorbě

Jihokorejské seriály, známé jako k-dramata, si v posledních letech získávají celosvětovou popularitu. Tento vzestup nelze přičítat pouze atraktivním hercům, kvalitní produkci nebo napínavým zápletkám. Významnou roli hraje také využití sociálních témat, která se v těchto seriálech objevují. Seriály, které ve svých příbězích zpracovávají témata jako sociální nerovnosti, jsou oblíbené kvůli konceptu zvanému kulturní rezonance (cultural resonance).

Kulturní rezonance je teoretický koncept, který popisuje, jak kulturní objekty, jako jsou televizní pořady nebo filmy, ovlivňují lidi a jak se tyto objekty shodují s jejich životními zkušenostmi a názory.⁵⁹ Když lidé sledují televizi nebo filmy, mohou se v příbězích najít a cítit, že odrážejí jejich vlastní problémy a zkušenosti. To jim pomáhá lépe porozumět sobě samým a světu kolem nich. Tento fenomén je klíčový pro pochopení, proč jsou k-dramata s hlubokými sociálními tématy tak úspěšná.

Kulturní rezonance může vést k tomu, že se lidé začnou více zajímat o sociální spravedlnost. Když diváci vidí na obrazovce problémy, které znají z vlastního života, mohou být motivováni k tomu, aby se zapojili do kolektivních akcí a usilovali o změnu společnosti. Tento koncept je klíčový pro pochopení, jak média ovlivňují naše vnímání reality a jak mohou inspirovat sociální změny.⁶⁰

Populární korejská dramata, jako například *Boys Over Flowers* (*Kkotpoda namdža*) nebo *Squid Game* (*Odžingö geim*), jsou ukázkovými příklady kulturní rezonance v praxi. *Boys Over Flowers* se zabývá třídními rozdíly a bojem jedince proti společenským očekáváním, zatímco *Squid Game* nabízí kritický pohled na extrémní nerovnosti a zoufalství lidí v moderní společnosti.⁶¹ Tyto příběhy rezonují s diváky po celém světě, kteří v nich mohou spatřovat paralely se svými vlastními životy a problémy.

Stejně je to i s tématem vzdělávání, které taktéž patří k populárním tématům v jihokorejských seriálech. Příkladem je například seriál z roku 2020 s názvem *Extracurricular* (*Inkansuŏb*), který sleduje osud chudého středoškolského studenta, jenž se snaží dostat na jednu z prestižních univerzit SKY. Aby si mohl dovolit další doučování, zaplete se do vážné kriminální činnosti.⁶²

---

⁵⁹ YOUNA, Kim. *Introducing Korean Popular Culture*. (str. 119)

⁶⁰ Tamtéž.

⁶¹ Tamtéž.

⁶² 7 K-Dramas About South Korea's High-Pressure School System. Dostupné z: <https://www.allkpop.com/article/2022/10/7-k-dramas-about-south-koreas-high-pressure-school-system>.

Další významný seriál, *Black Dog: Being a Teacher* z roku 2019, se zaměřuje na oběti, které přinášejí učitelé ve snaze vytvořit lepší prostředí pro své studenty. Tento seriál ukazuje, že bez ohledu na vášeň a oddanost učitelů se často cítí bezmocní tváří v tvář složitostem korejského vzdělávacího systému.⁶³

Seriál, který také stojí za zmínku, je populární drama z roku 2023 *Crash Course in Romance (Il-tcha sŭkchändŭl)*. Navzdory svému názvu není tento seriál jen lehkou romantickou komedií. Seriál se hluboce zabývá korejským vzdělávacím systémem, od dlouhých školních hodin následovaných soukromými doučovacími lekci až po enormní tlak ze strany rodiny na dosažení vynikajících výsledků. Prostřednictvím příběhů několika studentů a jejich rodičů se diváci mohou snadno vcítit do dopadu neúprosně vysokých akademických očekávání.⁶⁴

Tyto seriály nejen odhalují tlak a obtíže korejského vzdělávacího systému, ale také zdůrazňují potřebu pochopení a podpory, kterou studenti a učitelé potřebují, aby se mohli vyrovnat s výzvami, které tento systém přináší.

4.1 Analýza korejského seriálu Sky Castle

Existuje nespočet korejských seriálů, které řeší téma vzdělávání. Pro svou praktickou část této bakalářské práce jsem si však vybrala seriál z roku 2018 s názvem *Sky Castle (SKY kāsŭl)*. Tento seriál se v době své televizní premiéry na kanále JTBC stal nejsledovanějším seriálem, který kdy byl vysílán na kabelové televizi. Podle údajů zveřejněných společností Nielsen Korea dosáhla průměrná celostátní sledovanost jedné epizody tohoto seriálu 22,3 procenta.⁶⁵ Tento rekord byl později v roce 2022 překonán k-dramatem *Reborn Rich*⁶⁶, ale i přesto je *Sky Castle* jedním z nejúspěšnějších korejských seriálů v historii.

4.1.1 Stručný přehled děje

Seriál líčí fiktivní příběh čtyř rodin (konkrétně rodin Kang, Čcha, U a Hwang), které žijí v luxusní rezidenční oblasti zvané *SKY Castle* na předměstí Soulu. Tato oblast je domovem bohatých lékařů a profesorů. Manželky z těchto rodin jsou odhodlány posílit

---

⁶³ 7 K-Dramas About South Korea's High-Pressure School System. Dostupné z:

<https://www.allkpop.com/article/2022/10/7-k-dramas-about-south-koreas-high-pressure-school-system>.

⁶⁴ How *Crash Course in Romance* Portrays the Deep Flaws of the Korean and Asian Education System.

Dostupné z: <https://movieweb.com/crash-course-in-romance-asian-education-system/>

⁶⁵ 'Sky Castle' hits record viewership. Dostupné z:

<https://koreajoongangdaily.joins.com/news/article/Article.aspx?aid=3058405>.

⁶⁶ "Reborn Rich" Overtakes "SKY Castle" To Become 2nd Highest-Rated Drama In Cable TV History.

Dostupné z: <https://www.soompi.com/article/1559149wpp/reborn-rich-overtakes-sky-castle-to-become-2nd-highest-rated-drama-in-cable-tv-history>.

úspěch svých manželů, přísně vychovávat své děti a udělat vše, co je v jejich silách, aby jejich potomci dosáhli vynikajících výsledků a dostali se na prestižní univerzity. Vynakládají miliardy wonů na najímání soukromých doučovatelů pro přípravu na přijímací zkoušky na vysoké školy.

Postupně se ukazuje, že každá z rodin má k otázce vzdělání odlišný přístup. První tři rodiny (Kang, Čcha, U) jsou odhodlány udělat cokoli, aby jejich děti získaly místo na prestižních univerzitách. V rodině Kang je boj o vzdělání prezentován prostřednictvím matky a dcery, které tvrdě pracují na tom, aby se dostaly na lékařskou fakultu Soulské národní univerzity (SNU). Naopak v rodině Čcha je to otec, kdo se intenzivně zajímá o vzdělání svých dětí. Jeho manželka má zpočátku stejný postoj, ale po setkání s rodinou Hwang, kde se klade menší důraz na vzdělání a matka je proti soukromému doučování, se její názor na důležitost vzdělání mění.

4.1.2 Zobrazení tématu vzdělávání na základě klíčových dialogů

Dialog 1: *„Víte, jaký je účel vzdělávání v Koreji? Je k tomu, aby pomohl studentům stát se dobrými v psaní testů. Jakmile dosáhnou dobrých známek, budou se učit ještě pilněji. Vzpomínka na úspěch bude působit jako jejich motivace. A je úlohou rodičů, aby jim tu vzpomínku poskytli.“*⁶⁷

Tento dialog popisuje pragmatický přístup ke vzdělávání v Jižní Koreji, který se zaměřuje na dosažení výborných známek a úspěchu v testech. Tento cíl se stává hlavním účelem vzdělávání, zatímco rozvoj kritického myšlení, kreativity a individuálních schopností je často opomíjen. Základem systému je idea, že úspěch ve škole je ekvivalentní úspěchu v životě.

Dialog 2: *„Každý rok mladí studenti umírají kvůli svým známám nebo stresu z přijetí na vysokou školu, ale svět se vůbec nemění. Jak dlouho se ještě budeme dívat na to, jak děti trpí takovými nespravedlivými a smutnými úmrtími?“*⁶⁸

Tento dialog dramaticky upozorňuje na extrémní stres a tlak, kterému jsou jihokorejští studenti vystaveni. Tento tlak je natolik intenzivní, že každoročně vede k tragickým úmrtím

---

⁶⁷ ČO, Hjōntchak (režisér). Sky Castle. Seriál. HB Entertainment, 2018. (Epizoda 9, vlastní překlad)

⁶⁸ Tamtéž. (Ep 11, vlastní překlad)

studentů, kteří nezvládnou tlak spojený se známkami a přijímacími zkouškami na vysoké školy. Dialog otevírá otázku ceny, kterou studenti platí za vzdělávací úspěchy.

Dále dialog podtrhuje paradox mezi potřebou změny a stagnací systému. I přes každoroční oběti zůstává vzdělávací systém nezměněn, což poukazuje na neochotu nebo neschopnost společnosti a institucí reagovat na tyto tragédie a provést potřebné reformy.

Dialog 3: *„Vy jste mě nemilovali. Vy jste jen milovali to, že vaše dcera chodí na Harvard. Přiměli jste mě myslet si, že musím mít dobré známky, abych byla považována za vaše dítě. Jak se můžete nazývat rodiči, když jste mě vychovali jen proto, abyste se mnou mohli chlubit?“⁶⁹*

Dialog 4: *„Řekla jsi mi, abych tvrdě studoval, tak jsem se stal nejlepším studentem v celé zemi. Řekla jsi mi, abych šel na lékařskou fakultu, tak jsem se stal lékařem. A řekla jsi mi, abych se stal ředitelem nemocnice. Tak moc jsem se zabýval snahou o povýšení, že jsem nakonec zabil svou dceru, aniž bych věděl, že je to moje dcera. Jak tedy očekáváš, že budu jako lékař dál pokračovat? Je opravdu tak důležité udržet si pověst i v této situaci? Ty jsi mě donutila stát se takovým, jaký jsem. Co je tak důležitého na tom stát se ředitelem nemocnice? Brzy mi bude padesát, ale kvůli tobě ani nevím, jak žít svůj vlastní život!“⁷⁰*

Oba dialogy odrážejí extrémní tlak, který jihokorejsí rodiče vyvíjejí na své děti, aby dosáhly vysokých akademických úspěchů. V prvním dialogu dcera, která předstírala, že studuje na Harvardu, vyjadřuje své rozčarování nad tím, že její rodiče ji milovali pouze kvůli jejím akademickým úspěchům. Tento tlak ji dovedl k pocitu, že její hodnota jako osoby závisí na jejích známkách a akademických úspěších.

V dialogu 4 lékař kritizuje svou matku za to, že jej nutila následovat kariérní cesty, které si sama vybrala. Tím, že ho donutila stát se nejlepším studentem, lékařem a ředitelem nemocnice, ho připravila o možnost najít svou vlastní životní cestu a identitu.

Oba dialogy zdůrazňují, jak tlak na akademický úspěch může vést k vážným osobním obětem. V prvním dialogu je dívka nucena předstírat svůj úspěch, aby získala uznání svých rodičů, což vede k jejímu pocitu neautentičnosti a ztrátě sebeúcty. Ve druhém dialogu lékař odhaluje, že jeho honba za kariérním úspěchem vedla k tragickým důsledkům, včetně smrti jeho vlastní dcery. Tento hon za úspěchem mu zabránil v rozvoji vlastní identity a ve schopnosti žít svůj vlastní život.

---

⁶⁹ ČO, Hjōntchak (režisér). Sky Castle. Seriál. HB Entertainment, 2018. (Epizoda 13, vlastní překlad)

⁷⁰ Tamtéž. (Epizoda 17, vlastní překlad)

Oba dialogy kritizují hodnotový systém, který klade nadměrný důraz na akademický a kariérní úspěch na úkor lidských vztahů a osobního štěstí. V obou případech jsou rodiče zobrazeni jako ti, kteří vnímají své děti spíše jako prostředky k dosažení prestiže a uznání, než jako jedinečné jedince s vlastními sny a potřebami.

Dialog 5: *„Říkal jsem ti, že tvůj děda měl malou čistírnu. Navzdory takovému prostředí jsem snil o tom, že se stanu prezidentem. Tvůj děda, který celý svůj život pral cizí oblečení, patřil právě sem, na úplné dno této pyramidy. Ale mně se podařilo složit advokátní zkoušku s nejvyšším skóre a stal jsem se prokurátorem. A takhle jsem se dostal na společenském žebříčku až sem.“*⁷¹

Dialog 6: *„Vzala sis za muže vzácný případ úspěšného sirotka. Měla bys znát své místo. Co když tvůj syn, kterého vychováváš tak volně, nepůjde na dobrou univerzitu? Myslíš si, že v této konkurenční společnosti dosáhne něčeho jako jeho otec?“*

„Mně stačí, když bude můj syn šťastný.“

*„Nebud' takový pokrytec. Jestli tvůj syn selže, selže i tvůj život.“*⁷²

Dialog 7: *„Je to můj kamarád. Je neprávem ve vazbě a vy chcete, abychom se učili a zlepšovali si známky?“*

*„Na čem v životě opravdu záleží není přátelství nebo loajalita. Je to tvé postavení, pozice a kde jsi v pyramidě. Pokud jsi na dně, budeš rozmačkán. Pokud jsi nahoře, užíváš si života.“*⁷³

Dialogy 5 a 6 zdůrazňují roli vzdělání jako klíčového faktoru pro sociální mobilitu a postavení ve společnosti. Dialog 6 odhaluje tlak, který společnost a rodina vyvíjí na jednotlivce, aby dosáhli vysokého akademického úspěchu. Postava naznačuje, že společenské postavení a úspěch jsou důležité, a varuje, že selhání dítěte znamená selhání rodiče.

Dialogy 6 a 7 společně kritizují hodnotový systém, který upřednostňuje postavení a úspěch nad osobními vztahy a etickými hodnotami. V dialogu 7, když jedna z postav poukazuje na to, že jeho kamarád je neprávem ve vazbě, jeho otec odpovídá, že v životě záleží na postavení a pozici v "pyramidě", ne na přátelství nebo loajalitě. Tento postoj

---

⁷¹ ČO, Hjøntchak (režisér). Sky Castle. Seriál. HB Entertainment, 2018. (Epizoda 4, vlastní překlad)

⁷² Tamtéž. (Epizoda 5, vlastní překlad)

⁷³ Tamtéž. (Epizoda 16, vlastní překlad)

reflektuje cynický pohled na společnost, kde jsou lidské vztahy podřazeny honbě za úspěchem.

Dialog 8: *„Bez ohledu na to, jak skvělí si myslí, že jsou, stále jsou pod námi. Jakmile nám svěří své dítě, jsme to my, kdo má nad nimi kontrolu. Můžeme je rozesmát i rozplakat. A můžeme jejich životy dokonce proměnit v naprosté utrpení. Dokud budou rodiče chtít, aby jejich děti byly lepší než ostatní, nebudeme muset za nic nést odpovědnost, pokud zajistíme, že se jejich děti dostanou na vysokou školu. Koneckonců, jsme idolové, kteří mohou v této éře nekonečné konkurence ovládat jejich mysl.“*⁷⁴

Dialog 9: *„Bez ohledu na to, jak skvělé hagwōny mohou být, mají omezení v tom, jak učit studenty na základě jejich úrovní. Mohou nám předat know-how, jak řešit úlohy, aby se rychle zlepšily naše známky. Ale nemohou přimět studenty, aby se zajímali o matematiku. Přece jenom je hlavním účelem akademie vydělávat peníze.“*⁷⁵

Dialog 10: *„Které dítě tráví čas v hagwōnech od 9 ráno do 10 večer, dokonce i během zimních prázdnin?“*

*„Všichni to dělají. Tolik dětí dělá přesně to, a ještě víc.“*⁷⁶

V dialogu 8 soukromá lektorka odhaluje mocenskou dynamiku mezi hagwōny a rodiči. Doučovatelé mají nad rodiči a studenty obrovskou moc, protože ovládají klíč k akademickému úspěchu dětí. Tento dialog zdůrazňuje cynický pohled na vzdělávací systém, kde jsou doučovatelé schopni manipulovat s životy studentů podle svých přání, aniž by nesli odpovědnost za dlouhodobé důsledky.

V dialogu 9 jedna z postav poukazuje na omezení hagwōnů. Zatímco hagwōny mohou pomoci zlepšit známky studentů tím, že je naučí techniky řešení úloh, nemohou skutečně probudit zájem a vášně pro daný předmět. Tento dialog odhaluje komercializaci vzdělávání, kde hlavním cílem není vzdělávací proces, ale zisk.

Dialog 10 ilustruje extrémní studijní zátěž, kterou studenti v Jižní Koreji zažívají. Postava poukazuje na to, že děti tráví většinu svého času v akademiích, dokonce i během prázdnin, což odráží kulturu neustálého vzdělávání a konkurenčního boje. Tento dialog

---

⁷⁴ ČO, Hjōntchak (režisér). Sky Castle. Seriál. HB Entertainment, 2018. (Epizoda 18, vlastní překlad)

⁷⁵ Tamtéž. (Epizoda 11, vlastní překlad)

⁷⁶ Tamtéž. (Epizoda 12, vlastní překlad)

zdůrazňuje, jak je v Jižní Koreji vlastně normální, že děti obětují svůj volný čas a osobní život kvůli akademickému úspěchu.

Tyto dialogy společně kritizují vzdělávací systém v Jižní Koreji, který klade obrovský důraz na akademický úspěch a vytváří prostředí, kde jsou děti nuceny trávit většinu svého času studiem, často na úkor svého duševního zdraví a osobního rozvoje. Systém soukromého doučování je prezentován jako mocný nástroj, který rodiče využívají k dosažení úspěchu svých dětí, což vede k dalšímu prohlubování vzdělávacích nerovností.

Dialog 11: „*Jen jsem seděl a studoval, aniž bych myslel na cokoli jiného. Myslel jsem si, že život bude v pořádku, pokud mi to ve škole půjde dobře. Kdo opravdu jsem a jak bych měl žít, o tom bych měl přemýšlet. Na život máme jen jednu šanci.*“⁷⁷

Dialog 12: „*Nemůžeme změnit ten zatracený vzdělávací systém v Koreji. Takže to nejmenší, co můžeme jako rodiče udělat, je pomoci našemu synovi vydržet ten brutální systém tím, že ho budeme milovat, jak jen můžeme.*“⁷⁸

Dialogy společně představují kontrast mezi realismem a idealismem. Dialog 11 je výrazem idealistického hledání osobního smyslu a štěstí mimo tradiční vzdělávací a společenské normy. Naopak dialog 12 představuje realistický přístup, který uznává, že systém je obtížné změnit, a proto se zaměřuje na poskytování lásky a podpory v rámci existujících omezení. Avšak oba tyto dialogy přinášejí silné společenské poselství o potřebě reformy vzdělávacího systému a změny hodnot, které společnost klade na úspěch.

Analýza seriálu odhaluje hlubokou kritiku jihokorejského vzdělávacího systému, který se vyznačuje extrémním důrazem na akademický úspěch a s ním spojený tlak. Dialogy ukazují, jak tento systém často vede k osobním obětem, ztrátě identity a vážným psychickým problémům studentů. Všudypřítomná konkurence a očekávání úspěchu jsou zdrojem stresu a utrpení, což se tragicky odráží ve statistikách sebevražd mezi mladými lidmi.

Rodiče a pedagogové jsou často vykresleni jako klíčoví aktéři, kteří přispívají k udržování tohoto systému. Jejich neochota nebo neschopnost přehodnotit své hodnoty a přístupy způsobuje, že tlak na děti neustále roste. Navzdory individuálním snahám některých postav o změnu či poskytnutí podpory svým dětem zůstává celkový systém stagnující a necitlivý k těm, kteří jím nejvíce trpí.

---

⁷⁷ ČO, Hjōntchak (režisér). Sky Castle. Seriál. HB Entertainment, 2018 (Epizoda 19, vlastní překlad)

⁷⁸ Tamtéž. (Epizoda 20, vlastní překlad)

Dialogy odhalují i hlubší společenský problém, kdy je úspěch měřen výhradně akademickými a profesními metrikami, zatímco osobní štěstí a mezilidské vztahy jsou zanedbávány. Postavy vyjadřují frustraci a zoufalství nad tím, že jejich hodnota je vnímána jen skrze akademické výsledky nebo kariérní úspěchy, což podkopává jejich sebeúctu a autentický smysl života.

Závěr

Tato bakalářská práce se zaměřila na problematiku nerovností ve vzdělávání v Jižní Koreji a jejich vliv na společnost. Jak bylo v průběhu práce prokázáno, vzdělávání v Jižní Koreji představuje složitý a často paradoxní systém, který, i přes své nesporné akademické úspěchy, čelí závažným problémům spojeným s nerovnostmi a socioekonomickými rozdíly.

Jedním z hlavních problémů, na který tato práce poukazuje, je existence tzv. stínového vzdělávání, tedy soukromého doučování, které je přístupné především bohatším vrstvám společnosti. Tento fenomén výrazně přispívá k prohlubování vzdělávacích nerovností, protože studenti z bohatších rodin mají díky finančním možnostem lepší přípravu, a tudíž i větší šanci na studium prestižních univerzit a získání lepšího společenského postavení.

Hlavním faktorem přetrvávajících nerovností je systém standardizovaných testů, zejména test sunŕng, který rozhoduje o přijetí studentů na vysoké školy. Tento systém zvýhodňuje studenty z bohatších rodin, kteří si mohou dovolit drahé přípravné kurzy a soukromé doučování.

Důležitou součástí této práce bylo rovněž prozkoumání historických a kulturních aspektů, které přispěly k formování současného vzdělávacího systému v Jižní Koreji. Bylo zjištěno, že vysoké akademické nároky a očekávání jsou hluboce zakořeněny v jihokorejské společnosti a jsou často považovány za klíč k úspěchu a sociálnímu statusu.

Třetí kapitola vysvětlila dopady vzdělávacích nerovností na kariérní a soukromý život jedinců. V soukromém životě hrají vzdělávací nerovnosti klíčovou roli při výběru životního partnera. Jihokorejská společnost často upřednostňuje homogamní vztahy, kde partneři mají srovnatelnou úroveň vzdělání. Tato preference prohlubuje socioekonomické rozdíly mezi rodinami a přispívá k přenosu nerovností z jedné generace na druhou. Nerovnosti ve vzdělávání mají také negativní dopad na duševní zdraví studentů, což se projevuje vysokou mírou stresu, úzkostí a depresí.

Analýza korejského seriálu *Sky Castle* názorně ilustrovala, jak je jihokorejský vzdělávací systém vnímán a reflektován v samotné Jižní Koreji. Seriál poukazuje na obrovský tlak, který je na studenty vyvíjen jak ze strany rodičů, tak i společnosti, a odhaluje mnohdy kruté důsledky tohoto systému. Prostřednictvím příběhů jednotlivých postav se diváci mohou lépe vcítit do situace a pochopit, jaké výzvy a překážky musí mladí lidé v Jižní Koreji překonávat.

Navzdory četným pokusům o snížení nerovností, jako jsou legislativní opatření zaměřená na omezení soukromého doučování, zůstává v současnosti vzdělávací systém v

Jižní Koreji nadále plný výzev. Klíčem k řešení těchto problémů je vytvoření rovnoměrných příležitostí pro všechny studenty bez ohledu na jejich ekonomické zázemí. Přijít na nápravný postup však nebude jednoduchou záležitostí a s velkou pravděpodobností možná i nemožnou vzhledem k tomu, jak dlouhou historii tyto nerovnosti ve vzdělávání v Jižní Koreji mají.

Resumé

This bachelor's thesis focused on the issue of educational inequalities in South Korea and their impact on society. The research demonstrated that despite South Korea's impressive academic achievements, its education system faces significant challenges due to socioeconomic disparities.

A major highlighted issue is the existence of shadow education, where private tutoring is accessible mainly to wealthier families, exacerbating educational inequalities. The standardized testing system, particularly the suneung test, favors students from affluent backgrounds who can afford expensive preparatory courses.

The thesis also explored historical and cultural factors that have shaped the current educational system. High academic expectations are deeply ingrained in South Korean society and are seen as key to success and social status. Educational inequalities significantly impact both career and private lives, influencing partner selection and perpetuating socioeconomic gaps. Additionally, these inequalities negatively affect students' mental health, causing stress, anxiety, and depression.

The analysis of the Korean drama *Sky Castle* vividly illustrates how the South Korean educational system is perceived and reflected within South Korea itself. The series highlights the immense pressure placed on students by both parents and society, revealing the consequences of this system. Through the stories of individual characters, viewers can gain a better understanding of the challenges and obstacles that young people in South Korea must overcome.

Despite efforts to reduce inequalities, such as limiting private tutoring in the past, the education system in South Korea remains challenging.

Seznam literatury a dalších zdrojů

BRAY, Mark, 2007. *The shadow education system: private tutoring and its implications for planners*. Second edition. Paris: UNESCO: International Institute for Educational Planning. ISBN 978-92-803-1305-5.

YOUNA, Kim, 2023. *Introducing Korean Popular Culture*. London: Routledge. ISBN 978-1-032-27408-9.

SHIN, Arita, 2020. *Education and Social Stratification in South Korea*. Japan: University of Tokyo Press. ISBN 978-4-13-057201-9.

BAE, Sang Hoon a CHOI, Kee Ho, 2024. The Cause of Institutionalized Private Tutoring in Korea: Defective Public Schooling or a Universal Desire for Family Reproduction? Online. *ECNU Review of Education*. Roč. 7, č. 1, s. 12-41. ISSN 2096-5311. Dostupné z: <https://doi.org/10.1177/20965311231182722>. [cit. 2024-05-03].

BIN, Lei, 2022. The present situation and enlightenment of shadow education in China and South Korea. Online. *Frontiers in Educational Research*. Roč. 5, č. 1. ISSN 25226398. Dostupné z: <https://doi.org/10.25236/FER.2022.050104>. [cit. 2024-04-27].

BYUN, Soo-yong a BAI, Yifan, 2020. *Consequences of Educational Assortative Marriage for Children's Academic Achievement in South Korea*. Online. In: *Korean Families Yesterday and Today*. University of Michigan Press, s. 95-118. ISBN 978-0-472-12636-1. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/312467158_Consequences_of_Educational_Assortative_Marriage_for_Children's_Academic_Achievement_in_South_Korea. [cit. 2024-05-06].

CHO, Gyeongcheol; CHOI, Younyoung a KIM, Ji-Hyun, 2020. Investigating the Unintended Consequences of the High School Equalization Policy on the Housing Market. Online. *Sustainability*. Roč. 12, č. 20. ISSN 2071-1050. Dostupné z: <https://doi.org/10.3390/su12208496>. [cit. 2024-05-02].

CHOI, Seonkyung, 2021. *The impact of education levels and paths on labor market outcomes in South Korea: Focusing on vocational high school graduates*. Online. *Social Sciences & Humanities Open*. Roč. 4, č. 1. ISSN 25902911. Dostupné z: <https://doi.org/10.1016/j.ssaho.2021.100152>. [cit. 2024-05-06].

I, Judžin a Kim, Ůidžun, 2016. *Čchŏngnjŏnčchŭngŭi tädžol imkăim pchŭrimiŏm punsŏk. (Analýza mzdových prémie mladých absolventů vysokých škol)*. Online. *Nodong čŏngčchäk jŏngu*. Roč. 16, č. 3, s. 1-15. Dostupné z: <https://www.dbpia.co.kr/journal/articleDetail?nodeId=NODE07025127>. [cit. 2024-05-05].

JUN, Suin a LEE, Hongžik, 2019. *Hangukŭi kjojuk pulpchjŏngdŭnge kwanhak punsŏk. (Analýza vzdělanostní nerovnosti v Koreji)*. Online. *Hanguk welnisŭ hakhŏdži*. Roč. 14, č. 1, s. 275-283. Dostupné z: <https://doi.org/10.21097/ksw.2019.02.14.1.275>. [cit. 2024-05-05].

KIM, Doo Hwan a CHOI, Yool, 2015. The Irony of the Unchecked Growth of Higher Education in South Korea: Crystallization of Class Cleavages and Intensifying Status Competition. Online. *Development and Society*. Roč. 44, č. 3, s. 435-463. ISSN 15988074. Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/deveandsoci.44.3.435>. [cit. 2024-04-23].

LEE, Ji Young; LEE, Hyun Ji; MASTERS, Allyson S.; FLETCHER, Katelyn K.; SUH, Daniel D. et al., 2023. Bringing playful learning to South Korea: An alternative pedagogical approach to promote children's learning and success. Online. *International Journal of Educational Development*. Roč. 97. ISSN 07380593. Dostupné z: <https://doi.org/10.1016/j.ijedudev.2022.102710>. [cit. 2024-01-20].

LEE, Moosung; BYUN, Soo-yong a MO, Youngmin, 2023. Between Light and Shadow: The Contrasting Landscape and Contemporary Development of South Korea's School System. Online. *International Handbook on Education Development in the Asia-Pacific*. S. 1937-1956. ISBN 978-981-19-6886-0. Dostupné z: https://doi.org/10.1007/978-981-19-6887-7_108. [cit. 2024-03-23].

LEE, Soo Jeung; KIM, Seungjung a JUNG, Jisun, 2020. *The Effects of a Master's Degree on Wage and Job Satisfaction in Massified Higher Education: The Case of South Korea*. Online. Higher Education Policy. Roč. 33, č. 4, s. 637-665. ISSN 0952-8733. Dostupné z: <https://doi.org/10.1057/s41307-020-00200-2>. [cit. 2024-05-06].

PARK, Hyunjoon a SMITS, Jeroen, 2005. Educational Assortative Mating in South Korea: Trends 1930–1998. Online. *Research in Social Stratification and Mobility*. Roč. 23, s. 103-127. ISSN 02765624. Dostupné z: [https://doi.org/10.1016/S0276-5624\(05\)23004-4](https://doi.org/10.1016/S0276-5624(05)23004-4). [cit. 2024-05-06].

RIPLEY, Amanda, 2014. *Book Club: South Korea Hates Its World-Class Education System*. Online. In: Talking Points Memo (TPM). Dostupné z: <https://talkingpointsmemo.com/cafes/book-club-south-korea-hates-its-world-class-education-system>. [cit. 2024-05-08].

SEO, Minjung, 2022. *The Suneung Exam Explained by a Test Taker*. Online. In: Lingua Asia. Dostupné z: <https://linguasias.com/suneung>. [cit. 2024-05-07].

SHIN, Myung Ho, 2012. The Academic Performance Gap between Social Classes and Parenting Practices in Korea. Online. *Korean Social Sciences Review (KSSR)*. Roč. 2, č. 1, s. 221-253. ISSN 2234-4039. Dostupné z: <https://hdl.handle.net/10371/76322>. [cit. 2024-01-19].

XU, Jingyi a LEE, Sun Goo, 2023. Problems with complex college admissions policies and overloaded after-school private education on middle- and high-school students' mental health in South Korea. Online. *Journal of Global Health Reports*. Roč. 7. ISSN 2399-1623. Dostupné z: <https://doi.org/10.29392/001c.84099>. [cit. 2024-01-25].

YOON, Seungjin, 2023. OECD ranks Korea among world leaders in student performance. Online. *Korea.net*. Dostupné z: <https://www.korea.net/NewsFocus/Society/view?articleId=243254>. [cit. 2024-04-20].

7 K-Dramas About South Korea's High-Pressure School System. Online. Allkpop, 2022. Dostupné z: <https://www.allkpop.com/article/2022/10/7-k-dramas-about-south-koreas-high-pressure-school-system>. [cit. 2024-05-08].

Education in Korea 2020. Online. Ministry of Education, 2020. Dostupné z: <http://koreaneducentreinuk.org/wp-content/uploads/2021/04/2020EducationinKorea.pdf> [cit. 2024-04-17].

Education in Korea 2023. Online. Ministry of Education, 2023. Dostupné z: <https://www.moe.go.kr/boardCnts/fileDown.do?m=0502&s=english&fileSeq=302e16af0e04046355963fa48a28cf6c> [cit. 2024-04-17].

Education Inequality in Korea is a Problem that Needs to be Solved, 2023. Online. In: Seoulz. Dostupné z: <https://www.seoulz.com/education-inequality-in-korea-is-a-problem-that-needs-to-be-solved/>. [cit. 2024-05-08].

Education System. Online. Ministry of Education, 2023. Dostupné z: <https://english.moe.go.kr/sub/infoRenewal.do?m=0301&page=0301&s=english>. [cit. 2024-04-20].

How Crash Course in Romance Portrays the Deep Flaws of the Korean and Asian Education System. Online. Movieweb, 2023. Dostupné z: <https://movieweb.com/crash-course-in-romance-asian-education-system/>. [cit. 2024-05-08].

“Sky Castle” hits record viewership. Online. Korea JoongAng Daily, 2019. Dostupné z: <https://koreajoongangdaily.joins.com/news/article/Article.aspx?aid=3058405>. [cit. 2024-05-08].

"Reborn Rich" Overtakes "SKY Castle" To Become 2nd Highest-Rated Drama In Cable TV History. Online. *Soompi*, 2022. Dostupné z: <https://www.soompi.com/article/1559149wpp/reborn-rich-overtakes-sky-castle-to-become-2nd-highest-rated-drama-in-cable-tv-history>. [cit. 2024-05-08].

Private Education Expenditures Survey of Elementary, Middle and High School Students in 2022. Online. Statistics Korea, 2023. Dostupné z: https://kostat.go.kr/board.es?mid=a20111020000&bid=11758&act=view&list_no=424684. [cit. 2024-01-15].

Použité seriály

ČO, Hjōntchak (režisér). *Sky Castle*. Seriál. HB Entertainment, 2018.